

A debreceni gyógyszerkutató konferenciák történetéről¹

Dr. Gergely Judith¹ és dr. Stenszky Ernő²

Debrecenben régi hagyománya van a természettudományok művelésének. Ezt az 1538-ban alapított Kollégium olyan jeles személyiségei teremtették meg, mint *Hatvani István* a „magyar Faust”, *Maróthi György* a fizika és a zene kiváló értője, *Weszprémy István* a tudós orvos. Itt működött *Méliusz Juhász Péter*, akinek „Herbárium” 1578-ban jelent meg. Folytathatjuk a sort *Fazekas Mihály* és *Diószegi Sámuel* botanikai munkásságával. Itt adta ki *Grósz Nagy Ferenc* debreceni gyógyszerész 1895-ben „Gyógyszerismeri jegyzetek” című könyvét. Az 1924-ben alakult Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság (MGYT) 1926-ban Debrecenben rendezte továbbképző tudományos ülését. A gyógyszerkutatás művelői ezt a szellemiséget óhajtották követni.

Az első Gyógyszerkutató Konferencia megrendezését 1961-ben az tette lehetővé, hogy a Debreceni Orvostudományi Egyetem professzorai, a régió gyógyszergyárai, a debreceni gyógyszertárak és laboratóriumok kiváló felkészültségű gyógyszerészei mind támogatták a Magyar Gyógyszerészeti Társaság törekvéseit. Elkötelezettek voltak a kutatás, a fejlesztés, a gyógyítás haladása iránt.

Tisztelettel és szeretettel említjük *dr. Végh Antal*, *dr. Vályi Nagy Tibor*, *dr. Clauder Ottó*, *dr. Issekutz Livia*, *dr. Bognár Rezső*, *dr. Nikolics Károly* professzorok nevét és a kutatást mindig támogató *dr. Bayer István*, *dr. Minker Emil* professzorokat és *dr. Csejtei István* gyógyszerészt. Ők nem csak ismertették elért eredményeiket, de pártolták az akkor fiatal kutató generációt, biztatták őket előadások tartására. Fontosnak tartották, hogy a kutatás és az oktatás haladjon a kor követelményeivel. Az addigi elsősorban kémiai, analitikai szemlélet után akkor a biológiai, farmakológiai irányzatok és a minőségbiztosítás is előtérbe kerültek. *Dr. Végh Antal* professzor bevezető előadásában felhívta a figyelmet, hogy az itt elhangzott kutatási eredményeket a Gyógyszerkönyv szerkesztőbizottságának figyelembe kell vennie. Az első előadást *dr. Vályi Nagy Tibor*, a DOTE Gyógyszertani Intézet professzora tartotta. Jellemző volt már az első konferenciára és így az ezt követőkre is, hogy az alap- és az alkalmazott, fejlesztő kutatás, a klinikai kollaboráció, a gyógyszergyári együttműködés mindig helyet kapott.

Az MGYT közgyűlése 1964-ben határozott a szakosztályok megalakításáról. Az első öt között volt a Kutató Szakosztály, első elnökéül *dr. Clauder Ottó* pro-

fesszort választották. 1967 augusztusában már ez a szakosztály rendezte a megyei szervezettel együtt a II. Kutató Konferenciát. A három napos rendezvény a hazai kutatás teljes arzenálját prezentálta. Jellemzőként megemlítem, hogy az első két előadást *dr. Vályi Nagy Tibor* professzor a farmakológia és *dr. Bognár Rezső* akadémikus a szerves kémia gyógyszerkutatói eredményeiről tartotta. Az előadók képzettség szerinti megoszlása a következő volt:

- 44 vegyész,
- 42 gyógyszerész,
- 38 orvos,
- 7 biológus,
- 1 fizikus.

Ez is mutatja a közös munka előremutató eredményeit.

A III. Gyógyszerkutató Konferenciára 1972-ben került sor. *Dr. Clauder Ottó* professzor személyesen irányította az előkészületeket. A 350 résztvevő 91 előadást és mintegy 40 posztert hallgatott illetve vitatott meg. Az előadók képzettség szerinti összetétele megegyezett a II. konferencia résztvevőjével. Az orvostudományi egyetemek, gyógyszerészeti intézetek, a Magyar Tudományos Akadémia kutatóintézetei, az OKI, a gyógyszergyárok, a Vérellátó Szolgálat oktatói és munkatársai ismertették új kutatási eredményeiket.

Az MGYT Gyógyszerkutató Szakosztálya 1976-ban rendezte meg a IV. Gyógyszerkutató Konferenciát. Ennek kiemelkedő eseménye volt a „Gyógyszerkutatásért” akkor alapított „Kabay János Emlékérem” átadása. *Dr. Issekutz Livia* szakosztályelnök elsőként *dr. Bognár Rezső* akadémikusnak és *dr. Clauder Ottó* egyetemi tanárnak adta át a kitüntetést.

Az V. Gyógyszerkutató Konferencia 1982. augusztus 23–25-én zajlott, több mint 400 résztvevővel. Itt már két szekciót kellett alakítani a 77 előadás és 61 poszterbemutató részére. Az előadások kiterjedtek a per os gyógyszerek mikrobiológiai vizsgálatára is, ami az előző években került a nemzetközi tudományos irányzatok előtérbe.

1984-ben a Fédération Internationale Pharmaceutique (FIP) Budapesten tartotta nemzetközi kongresszusát, reprezentatív körülmények között. *Dr. Szabó László* szakosztályelnök a „Some Aspects of Hungarian Pharmacy” program keretében tartott előadást, *dr. Gergely Judith* felkért referátumát a gyógyszeres májkárosodásokról tartotta. A szakosztály ezen kívül 6 előadással és 46 poszterrel mutatkozott be.

1986-ban ismét Debrecen rendezte az immár VI. Gyógyszerkutató Konferenciát. Újdonság volt, hogy

¹ A Gyógyszerkutató Szakosztály „Gyógyszerkutató Szimpózium – 2006” c. rendezvényén 2006. november 24-én Debrecenben tartott előadás alapján.

nemcsak a témakörök bővültek például farmakokinetikával, de jelentős számú külföldi előadó is jelentkezett az USA, Ausztria, Portugália és Finnország egyeteméről.

1990-ben volt Debrecenben a VII. Kutatási Konferencia mintegy 450 résztvevővel. Az utóbbi két konferenciát jellemezte, hogy ugrásszerűen megnőtt az elmélet → klinikum → gyár kollaborációt bemutató előadások száma.

Konferenciáink résztvevői természetesen megismerkedtek városunk nevezetességeivel. Nem maradt ki a Hortobágyi Csárda sem, egy kis virágot helyezve *Petőfi Sándor* reliefjére és élvezve *Burai* primás zenekarának jó kedvre derítő muzsikáját.

A sorozat ezután sajnos megszakadt. Nem a kutatási eredmények csökkentek, nem a szervezők aktivitása hiányzott. Megváltoztak a pénzügyi és strukturális bázisok. A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság akkori elnöke, *dr. Vincze Zoltán* professzor minden támogatást megadott *dr. Gergely Judit*nek a Kutatási Szakosztály elnökének, hogy 1997-ben újból megszervezzék a konferenciát. A kutatók lelkesedése töretlen

volt, de sajnos a „*pecunia est nervus rerum gerendarum*” már az ókori Rómában ismert igazsága akkor is érvényesült.

Igaz örömeinkre a Gyógyszerkutató Szakosztály 2005-ben Pécsen nagyszerű szimpóziumot szervezett. Ez volt a mai konferencia preludiuma, amely remélhetőleg új sorozatot indít el. Az előadások dokumentálják, hogy a kutatás nehéz körülményeket leküzdve is halad, szolgálja a gyógyítást, hiszen „*salus aegroti suprema lex esto*”. Ez csak az alap- és alkalmazott kutatás, a gyári és klinikai együttműködés összefogásával valósulhat meg. Szeretnénk ezt a szellemiséget a fiatal kutatóknak is átadni. Örülünk, hogy a gyógyszerészet, a természettudományok, a gyógyítás nemes tradíciója folytatódik: ismét Debrecen ad otthont a kutatási konferenciának. *Madách* szavaival élve: „Honos szózat hív, térj vissza fiam.”

J. Gergely, E. Stenszky: *About the history of the conferences on pharmaceutical research in Debrecen*

¹DEOEC ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet, Debrecen, Nagyerdei krt. 98. – 4032

²A szerző címe: Debrecen, Hadházi u. 28. – 4028

„A pénz nem a legfontosabb dolog az ember életében,
de mindenre hatással van, amit fontosnak tart.”
(Robert Kiyosaki)

Felhívás

A Gyógyszerészek a Földért Környezetvédelmi Közhasznú Alapítvány 2002 óta szervezi és segíti a gyógyszerészek környezetvédelmi tevékenységét. Mi, gyógyszerészek hivatásunkat a betegek gyógyításának és az egészségük megőrzésének szolgálatába állítottuk. Munkánk csak akkor lehet igazán eredményes, ha környezetünk „egészségét” is védjük.

Céljaink eléréséhez kérjük támogatásukat **adójuk 1%-ának** felajánlásával Alapítványunk részére.

Adószámunk: 18108701-2-41

Horváth Péterné
a kuratórium elnöke